

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, persoane terțe Primarul general al municipiului Chișinău, Societatea pe Acțiuni „Introsop” și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la contestarea în parte a actului administrativ,

împotriva deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3ra-629/24

NR. PIGD 2-23023071-01-3ra-17072024)

<p>Inadmisibilitatea recursului depus fără a folosi calea de atac - apelul. Inadmisibilitatea recursului vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ.</p>

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Barbacaru)
Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

17 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 ianuarie 2023 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, persoane terțe Primarul general al municipiului Chișinău, Societatea pe Acțiuni „Introsop” și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

2. În argumentarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal în vederea valorificării terenului cuprins în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otovasca – str-la Uzinelor, sect. Ciocana, or. Chișinău”, a fost aprobat Planul Urbanistic Zonal în vederea valorificării terenului cuprins în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otovasca – str-la Uzinelor, sect. Ciocana, or. Chișinău.

3. Reclamantul a menționat că în corespundere cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia menționată și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

4. A invocat prevederile art. 69 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală, conform cărora în cazul în care consideră că actul poate avea consecințe grave, în scopul prevenirii unei pagube iminente, la caz, emiterea unor acte permissive în domeniul construcțiilor contrar prevederilor legale, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat poate sesiza direct instanța de contencios administrativ după primirea actului pe care îl consideră ilegal, încunoștințând de îndată autoritatea locală emitentă. Conform art. 163 lit. c) din Codul administrativ, procedura de examinare a cererii prelabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

5. În așa mod, reclamantul a opinat că decizia contravine prevederilor legale și solicită anularea acesteia din următoarele motive. Articolul 25 alin (1) din Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, notează că avizele necesare aprobării documentației de urbanism și amenajare

a teritoriului se emit, potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta lege, de Guvern, de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului sau de serviciul de arhitectură și urbanism al autorității administrației publice locale și de organismele centrale și teritoriale interesate, în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației în volum deplin.

6. A precizat că conform anexei precitate, emiterea avizului general la Planul Urbanistic Zonal constituie competența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul urbanismului, la caz, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, care prin sesizarea nr. 10-6620 din 20 decembrie 2022 a comunicat Oficiului despre faptul că nu a emis avize generale pozitive pentru Planurile Urbanistice Zonale examinate în cadrul ședinței din data de 20 decembrie 2022.

7. Reclamantul a afirmat că drept urmare a examinării actelor ce au stat la baza adoptării actului administrativ contestat, s-a constatat lipsa avizului pozitiv general impus de cadrul legal.

8. Astfel, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022.

9. Prin încheierea din 8 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a separat într-un alt proces pretenția privind anularea deciziei nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022, în partea anulării pct. 1 din decizie, prin care s-a aprobat Planul Urbanistic Zonal în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otovasca – str-la Uzinelor, sect. Ciocana, or. Chișinău, de pretenția în partea anulării pct. 2 din decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022, prin care s-a decis operarea modificărilor în Planul Urbanistic General al or. Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007 și în Regulamentul local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, conform Regulamentului local aferent Planului Urbanistic Zonal.

S-a reținut pentru examinare în procedura Curții de Apel Chișinău pretenția în control normativ cu privire la anularea pct. 2 din decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022, prin care s-a decis operarea modificărilor în Planul Urbanistic General al or. Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007 și în Regulamentul local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, conform Regulamentului local aferent Planului Urbanistic Zonal.

S-a declinat competența completului specializat în materie de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău de la examinarea pretenției privind anularea pct. 1 din decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022, prin care s-a aprobat Planul Urbanistic Zonal în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otovasca – str-la Uzinelor, sect. Ciocana, or. Chișinău, conform competenței jurisdicționale – Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

10. Prin hotărârea din 26 iunie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

11. La 17 iulie 2023 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a depus, prin intermediul oficiului poștal, apel nemotivat, iar la 29 august 2023 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău sediul Râșcani din 26 iunie 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

12. La 18 iulie 2023 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus, prin intermediul oficiului poștal, apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău sediul Râșcani din 26 iunie 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

13. Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău sediul Râșcani din 26 iunie 2023, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

14. Prin decizia din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și s-a menținut hotărârea din 26 iunie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

15. Pentru a decide astfel, instanța de apel nu a reținut ca legală poziția reclamantului Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, reiterată de apelantul Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, precum că la caz, lipsa avizului pozitiv general din partea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ar afecta necondiționat și în totalitate legalitatea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 21/19-6 din 21 decembrie 2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal în vederea valorificării teritoriului cuprins în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otovasca – str-la Uzinelor, sectorul Ciocana, or. Chișinău”. Or, Legea nr. 835/1996 (în redacție la data inițierii procedurii administrative) nu condiționează necesitatea avizării de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ci stipula că: Avizul General urmează a fi solicitat din partea „autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului”. Iar, coroborarea Legii nr.835/1996 cu prevederile art.29 alin. (1) lit. s) din Legea nr.436/2006, denotă că, elaborarea și avizarea de către primar în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, are loc cu supunerea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și prezentarea spre aprobare consiliului local.

16. Instanța de apel, conducându-se de prevederile Legii nr.835/1996 (în redacție la data inițierii procedurii administrative), și anume cerințele din Anexa privind necesitatea prezentării Avizului General din partea „autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului”, la

04 iulie 2022 SA „IntroscoP” a sesizat Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu o cerere privind avizarea proiectului Planul Urbanistic Zonal în vederea valorificării teritoriului cuprins în perimetrul străzilor Meșterul Manole – Maria Drăgan – Otopasca – str-la Uzinelor, mun. Chișinău.

17. Însă, prin răspunsul nr. 10/2831/22 din 27.07.2022, Agenția a invocat că nu are competențe și obligații în vederea avizării Planurilor Urbanistice.

18. În context, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în conformitate cu prevederile pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1088 din 18.12.2017 (în redacție la data examinării cererii privind avizarea planului urbanistic zonal), Agenția este autoritate administrativă subordonată Ministerului Economiei și Infrastructurii, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate. Prin urmare, în cazul în care Agenția a considerat că nu ține de competența sa avizarea proiectelor privind planul urbanistic zonal, aceasta urma să acționeze cu respectarea prevederilor art. 74 din Codul administrativ, readresând cererea pentru examinare autorității publice competente, adică după cum pretinde apelantul – Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu atât mai mult că din Hotărârea Guvernului nr. 1088 din 18.12.2017, rezultă că Agenția pentru Supraveghere Tehnică este autoritate administrativă subordonată acestui minister. Însă, Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu a întreprins careva acțiuni în acest sens, limitându-se la emiterea unui răspuns despre lipsa competenței la examinarea unor astfel de cereri.

19. Totodată potrivit pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Infrastructurii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690 din 30.08.2017 (în redacție la data depunerii în adresa Agenției pentru Supraveghere Tehnică a cererii privind aprobarea PUZ), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate.

20. Instanța de apel, făcând referire la pct. 6 și pct. 1 subpct. 5) al Hotărârea Guvernului nr. 690 din 30.08.2017, a statuat că una din autoritățile administrative din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - Agenția pentru Supraveghere Tehnică, care a declarat prin răspunsul datat cu 27.07.2022 că nu este competentă să examineze cererea SA „INTROSCOP”.

21. În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a considerat necesar de a analiza dacă autoritatea publică emitentă a actului administrativ - Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 21/19-6 din 21.12.2022, anularea căreia se solicită la caz, sau „INTROSCOP” SA urma să sesizeze o altă autoritate administrativă din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în vederea avizării PUZ.

22. Prin urmare, analizând competențele de bază ale autorităților administrative publice centrale din subordinea Ministerului Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale, instanța de apel a stabilit că, Agenția pentru Supraveghere Tehnică este singura autoritate care realizează funcțiile în domeniul construcțiilor și urbanism.

23. Însă, odată ce Agenția nominalizată în răspunsul său din 27.07.2022, la cererea SA „Introsco” privind aprobarea PUZ, a invocat că nu are competență și obligație să avizeze Planul Urbanistic, prin prisma Legii nr. 835/1996, a fost epuizată procedura de avizare și aprobare a documentației de urbanism din partea autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului.

24. Având în vedere că norma legală la care face trimitere apelantul și care reglementează necesitatea emiterii avizului general de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului, a intrat în vigoare la 01 iulie 2022, pe când procedura administrativă, la caz, a fost inițiată în baza Dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău nr. 365-d „Cu privire la inițierea elaborării planului urbanistic zonal pentru teritoriul cuprins în perimetrul străzilor Meșterul Manole-Ciocana-Maria Drăgan”, prin care s-a inițiat procedura administrativă, a fost emisă la cererea SA „Introsco” la 28 iulie 2020, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 835/1996.

25. Totodată, instanța de apel a stabilit că Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, fiind investit cu competență de efectuare a controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale, nu a invocat ilegalitatea Dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău nr. 365-d din 28 iulie 2020 și nu a contestat-o, motiv din care procedura administrativă, la caz, a fost inițiată în mod legal și s-a desfășurat respectând toate etapele și reglementările legale ce guvernează raportul administrativ în cauză.

26. În acest context instanța inferioară a constatat că, SA „Introsco” a sesizat Agenția pentru Supraveghere Tehnică competentă în domeniul construcțiilor și urbanism, însă autoritatea respectivă a invocat că nu ține de competența sa avizarea unor astfel de planuri. Respectiv, acțiunile întreprinse de SA „Introsco” în cadrul procedurii de avizare și aprobare a Planului urbanistic zonal, atestă respectarea cerințelor stabilite prin Legea nr. 835/1996 în redacție la data inițierii procedurii administrative și buna credință al acestuia, prin urmare, nu există temeiuri legale pentru a reține argumentele invocate de apelant în susținerea poziției sale despre ilegalitatea actului administrativ contestat.

27. La 15 martie 2024, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 5 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

28. La 27 martie 2024, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a depus recurs nemotivat, iar la 9 august 2024 a prezentat motivarea recursului

împotriva deciziei din 5 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

29. În motivarea recursului, recurentul a invocat următoarele temeuri de casare a deciziei instanței de apel:

- interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție (art. 245¹ alin. (1) lit. a) din Codul administrativ);
- prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție (art. 245¹ alin. (1) lit. b) din Codul administrativ);
- hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor (art. 245¹ alin. (1) lit. d) din Codul administrativ).

30. Recurentul a menționat că instanța de apel la motivarea deciziei sale a evitat și nu a ținut cont de acele circumstanțe și argumente contradictorii prezentate de către Minister, care de altfel ar fi dus la schimbarea concluziei instanței. La fel, instanța ierarhic inferioară la adoptarea deciziei nu s-a bazat pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, precum și nu s-a călăuzit de prevederile legii (cu încălcarea prevederilor art. 386 și art. 387 din Codul de procedură civilă).

31. În acest sens a indicat că în cadrul examinării cauzei autoritatea recurentă a adus suficiente argumente privind temeinicia acțiunii, or, actul administrativ contestat a fost aprobat în lipsa avizului general impus de cadrul legal, deci nu au fost verificate soluțiile tehnice și încadrarea acestora în anumite criterii de calitate din domeniul urbanismului și construcțiilor, inclusiv conformitatea soluțiilor prezentate cu documentația aprobată, care se referă la acest teritoriu.

32. Totodată, a opinat că instanța inferioară a aplicat eronat principiul proporționalității vizavi de aspectul avizului pozitiv și condiționat, apreciind arbitrar ca fiind în spiritul legii să existe un aviz pozitiv în caz de aprobare tacită dacă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului nu s-ar expune într-un termen reglementat de legiuitor, în raport cu avizul cu recomandări și condiții, care în opinia instanței ar avea un caracter formal chiar dacă autoritatea locală emitentă nu l-ar lua în calcul.

33. Suplimentat a indicat că potrivit legii, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului, și anume Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale emite avize generale pentru toate tipurile de Planuri Urbanistice Zonale.

34. La caz, instanțele inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin toate aspectele vizavi de adresarea pentru obținerea avizului general de la Ministerul

Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, or pe parcursul examinării s-a constatat cu certitudine că adresarea greșită către o altă autoritate.

35. Prin urmare, argumentarea instanței de apel privind la aspectele ce se referă la autoritatea responsabilă de eliberarea avizului general, precum și faptul că Ministerul poartă răspundere de autoritatea publică din subordine care nu a readresat cererea de eliberare a avizului către Minister, este arbitrară și se bazează în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

36. Art. 244 din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

37. Art. 245 din Codul administrativ stabilește că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

38. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

39. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

40. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

41. Inițial, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție se va expune în privința admisibilității recursului declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva deciziei din 5 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

42. Din analiza prevederilor art. 245¹–246, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

43. Totodată, având în vedere dispozițiile art. 195 din Codul administrativ coroborate cu prevederile art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, se reține că nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. În temeiul art. 430 din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

44. Din recursul depus la data de 15 martie 2024, se denotă că Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat își manifestă dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost respins apelul depus de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și s-a menținut hotărârea din 26 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

45. Succesiv, completul de judecată constată că Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu și-a exercitat dreptul de apel în privința hotărârii din 26 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar, prin decizia instanței de apel din 5 martie 2024, contestată cu recurs, nu i-a fost înrăutățită situația. Or, apelul nemotivat depus de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii instanței de fond, a fost declarat inadmisibil prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, aceasta nefiind contestată.

46. În circumstanțele descrise, se conchide că, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, contrar prevederilor art. 231 alin. (1) din Codul administrativ în coroborare cu art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

47. Ce ține de recursul depus de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale la 9 august 2024, se reține că acesta a fost declarat în interiorul termenului legal. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 5 martie 2024 și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, decizia motivată a fost notificată Ministerului la 11 iulie 2024. (f.d. 214, Vol. I).

48. În continuare, se reiterează că reieșind din dispozițiile art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Respectiv, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

49. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

50. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

51. Prin urmare dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

52. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

53. Din analiza recursului declarat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale rezultă, că în susținerea recursului a invocat că hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

54. Ministerul Infrastructurii a formulat un recurs declarativ, nesuținut de critici concrete de drept și a încercat să transforme recursul într-o nouă rejudecare a cauzei, contrar rolului său procesual restrâns.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă, că motivele de casare, invocate în recursul depus de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul Ministerului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

56. Instanța de recurs subliniază că o decizie a instanței de apel poate fi considerată arbitrară atunci când nu are un fundament legal și factual, fiind rezultatul unei aprecieri subiective, discreționare sau lipsite de o justificare rațională. Caracterul arbitrar al unei hotărâri poate fi determinat de ignorarea probelor relevante din dosar, interpretarea eronată sau selectivă a legii, lipsa unei motivări suficiente ori inexistente, contrazicerea jurisprudenței sau absența unei raționări logice.

57. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că arbitraritatea unei decizii apare atunci când aceasta nu are o bază legală clară sau când normele juridice sunt aplicate într-un mod disproporționat, așa cum s-a statuat în cauza *Anagnostakis c. Greciei*. În sistemul judiciar, o hotărâre poate fi apreciată ca fiind arbitrară dacă instanța ignoră probele administrate și soluționează cauza pe baza unor presupuneri, nu oferă o motivare adecvată, aplică legea în mod discreționar sau se abate de la jurisprudența constantă fără o justificare clară. În acest sens, în cauza *Ruiz Torija c. Spaniei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că o motivare insuficientă a unei hotărâri poate echivala cu lipsa accesului la justiție, ceea ce conferă deciziei un caracter arbitrar.

58. La caz, decizia Curții de Apel Chișinău nu poate fi considerată arbitrară, întrucât a fost adoptată în baza probelor administrate în dosar și a unei interpretări conforme a normelor juridice aplicabile, deci recurentul a invocat în mod declarativ caracterul arbitrar al deciziei, însă nu a prezentat argumente concrete sau probe care să susțină această afirmație.

59. Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în instanța de fond și în cererea de apel, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului societății recurente la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

60. Curtea reiterează că admisibilitatea recursului trebuie analizată prin prisma rolului constituțional și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care este aceea de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii în materia contenciosului administrativ. Astfel, motivarea cererii de recurs trebuie să reflecte nu doar nemulțumirea față de soluția instanței de apel, ci și necesitatea clară de intervenție a instanței supreme în vederea corectării unei erori de drept semnificative ori a consolidării practicii judiciare. Filtrul de admisibilitate instituit de art. 245¹ și 246 din Codul administrativ nu este formal, ci unul de fond, esențial, menit să respingă acele recursuri care nu ridică veritabile probleme de legalitate.

61. Completul constată că simpla invocare a faptului că solicitarea avizului a fost adresată unei autorități aflate în subordinea autorității competente, și nu direct acesteia, nu poate fi calificată drept o critică serioasă care să susțină recursul. În lipsa unei justificări clare privind insuficiența demersului realizat și fără a demonstra în ce mod această adresare greșită a afectat legalitatea actului administrativ sau a procedurii administrative, critica este irelevantă. De altfel, potrivit art. 74 din Codul administrativ, autoritatea publică care primește o cerere ce nu intră în sfera sa de competență are obligația legală de a o redirecționa către autoritatea competentă. Or, Autoritatea pentru Supraveghere Tehnică, fiind în subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, trebuia să acționeze în acest sens, astfel că lipsa avizului nu poate fi imputată autorității emitente a actului administrativ sau beneficiarului documentației de urbanism.

62. De asemenea, Curtea observă că recurentul nu a indicat în mod concret care practică judiciară uniformă a fost încălcată de către instanța de apel. Invocarea unor principii generale, fără susținerea acestora prin exemple de jurisprudență consolidată sau hotărâri relevante ale instanței supreme, nu poate constitui temei de admisibilitate. Mai mult, referința la prevederi legale care nu mai sunt în vigoare denotă lipsa de actualitate și relevanță a criticii formulate. O interpretare corectă a normelor legale presupune raportarea lor la cadrul normativ în vigoare la momentul soluționării cauzei, iar practica judiciară trebuie, la rândul ei, să reflecte acest cadru normativ. Practica judiciară nu poate fi menținută în baza unor norme abrogate, ci trebuie adaptată și armonizată cu noile dispoziții ale Codului urbanismului, în vederea asigurării unei jurisprudențe coerente și conforme cu dreptul aplicabil.

63. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor

ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

64. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

65. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și art. 246 alin. (2) lit.h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă